

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. III. Vtrum effectus huius Sacramenti sit remissio peccati mortalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

verò ratione huius cibi supponitur antea conferri ex diuinâ institutione, unde non est quod propter aliquam analogiam ad cibum corporalem dicamus gratiam tamdiu conferri, quamdiu perseuerant species.

Obiectio: Dices 2. Ioannis 6. Christus dicit: *qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo.*

Resp. hunc locum potius nobis fauere, quia quod maneamus in Christo per gratiam, & ille in nobis, tribuitur manducationi carnis ipsius.

Obiectio: Dices 3., ratione actualis deuotionis censetur continuari voluntaria sumptio.

Resp. id non videri posse dici, quia deuotio non efficit, vt corpus Christi propriè sumatur voluntariè, vt censetur voluntariè retinere, siue enim velimus, siue nolumus, in nobis remanet, quæ per manentiam non comparatur ad ipsam deuotionem & ad eam complacentiam per modum effectus, sed per modum obiecti, unde ratione illius non possumus censeri voluntariè continuare sumptionem sacramentalè.

ARTICVLVS II.

Vtrum effectus huius Sacramenti sit adeptio gloriæ.

AFFIRMAT.

Notandum, quod licet adeptio gloriæ dici possit effectus cuiuscunque Sacramenti, immo & cuiuscunque operis meritorij gratiæ, quatenus id omne quod est causa gratiæ, in semine, & radice est causa gloriæ, peculiariter tamen huic Sacramento gloriæ adeptio tribuitur, cum enim sit specialiter institutum ad spiritualem animarum nostrarum refectionem & nutritionem, quæ conferuetur vita animæ, constat speciali titulo ademptionem vitæ animæ illi tribui, cum specialiter ei tribuatur perfeuerantia in gratiâ & præseruatio à peccatis; similiter, cum hoc Sacramentum sit Sacramentum vnionis, & charitatis, quæ facit, vt qui se mutuo amant, non solum affectu coniungantur, sed etiam effectû, & amicus amicum admittat ad consortium suorum bonorum, sequitur quod Christus ratione huius Sacramenti speciali titulo nos admittat ad vitam æternam. hinc Ioan. 6. dicit: *si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternum*. neque tantum speciali titulo est causa gloriæ ipsius animæ, sed etiam corporis, & resurrectionis, iuxta id quod eodem cap. dicitur: *& ego resuscitabo eum in nouissimo die*. qui ergo dignè sumunt Christi corpus, & Christo per charitatem remanent coniuncti, habent pignus gloriæ tum animæ, tum corporis, tum resurrectionis eiusdem corporis; & speciali titulo præ alijs, qui illud non sumperunt, vel saltem non sumperunt dignè, resurgens; quod etiam docet Irenæus lib. 4. contra hæreses cap. 34. *quomodo dicunt carnem corruptionem deuenire, & non percipere vitam, quæ a corpore Domini, & sanguine alitur? & infra: corpora nostra Eucharistiæ percipientia iam non sunt corruptibilia spem resurrectionis habentia*. confirmilia tradunt alii. vbi

Notandum, quod non imprimatur aliqua qualitas corpori virtute huius Sacramenti, ratione cuius in vitam resurgat; id enim absque fundamento fingeretur; sed resurrectio corporum eo sensu tribuitur sumptioni Eucharistiæ, quod Deus ratione illius censetur adesse iustis ad corpora illorum resuscitanda, & perducenda ad immortalitatem.

ARTICVLVS III.

Vtrum effectus huius Sacramenti sit remissio peccati mortalis.

SUPPONIT Christum, qui in hoc Sacramento continetur, habere virtutem ad remittenda quaecumque mortalia, hoc tamen supposito

Prima conclusio est. quod accedens cum conscientia peccati mortalis, non percipiat effectum huius Sacramenti.

Secunda conclusio, si quis in mortali existens, cuius non habet conscientiam, deuotè accedat ad hoc Sacramentum, consequetur peccati mortalis remissionem.

Ex his conclusionibus deducitur hoc Sacramentum, per se loquendo, non esse institutum ad deletionem peccati mortalis; unde si peccator ad illud accedat cum conscientia peccati mortalis, non consequetur peccati remissionem.

Quid verò sit iuxta D. Th. accedere cum conscientia peccati mortalis, est vt cumq; difficile videtur enim ita intelligere, vt idem sit habere conscientiam peccati mortalis, quod habere affectum peccandi mortaliter; ex solutione tamen secundi satis patet conscientiam peccati mortalis non posse ita accipi, quia ex eâ solutione constat accedentem ad baptismum cum conscientia peccati mortalis, posse per illum eiusdem remissionem consequi, quod nullo modo dici posset, si accedere cum conscientia peccati mortalis idem esset quod accedere cum affectu eiusdem: certum enim est nullum posse etiam per baptismum consequi peccati remissionem, qui ad eum accedit cum affectu peccati mortalis: accedere ergo cum conscientia peccati mortalis, est accedere cum notitia de peccato mortali commissio, vel saltem cum morali persuasionem, cuius non existimatur haberi dolor sufficiens ad peccati remissionem: quia verò ita accedens ad hoc Sacramentum peccat mortaliter, S. Thom. in illâ ratione secundum subiectam materiam docet eum accedere ad hoc Sacramentum cum conscientia peccati, qui accedit cum affectu saltem virtuali peccandi mortaliter, quod in præfati, materialiter loquendo, verum est.

Ex quo elicitur, quod conscius peccati mortalis, quantumvis sibi in eo non complaceat actu, peccet mortaliter, si accedat ad hoc Sacramentum sine contritione saltem bonâ fide existimatâ (excepto rarissimo casu de quo paulò post) & non consequatur effectum huius Sacramenti, atque adeo hoc Sacramentum non sit institutum per se ad remissionem peccati mortalis. quæ doctrina est communis Doctorum & certa, quam tradit Trid. sess. 13. cap. 2. his verbis: *sumi autem voluit Sacramentum hoc, tanquam spirituales animarum cibum, quo alantur, & confortentur viuentes vitâ illius, qui dixit: qui manducat me, & ipse viuet propter me; & tanquam antidotum quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præseruemur*. vbi aperte indicat hoc Sacramentum non esse institutum per se ad primam gratiam, & remissionem mortalium conferendam. Quod rursum tam in prædicto capite, quam in Flor. innuatur, cum docetur esse spirituales cibum, & quoad vitam spirituales id in nobis operari, quod cibum corporalis quoad vitam corporalem.

Confit. ex vsu Ecclesiæ, quæ publicis peccatoribus non ministrat hoc Sacramentum, nisi edant signa penitentiae.

Nec

15.

Resp.

Corollar.

Quid sit accedere cum conscientia peccati mortalis, difficile videtur enim ita intelligere, vt idem sit habere conscientiam peccati mortalis, quod habere affectum peccandi mortaliter, ex solutione tamen secundi satis patet conscientiam peccati mortalis non posse ita accipi, quia ex eâ solutione constat accedentem ad baptismum cum conscientia peccati mortalis, posse per illum eiusdem remissionem consequi, quod nullo modo dici posset, si accedere cum conscientia peccati mortalis idem esset quod accedere cum affectu eiusdem: certum enim est nullum posse etiam per baptismum consequi peccati remissionem, qui ad eum accedit cum affectu peccati mortalis: accedere ergo cum conscientia peccati mortalis, est accedere cum notitia de peccato mortali commissio, vel saltem cum morali persuasionem, cuius non existimatur haberi dolor sufficiens ad peccati remissionem: quia verò ita accedens ad hoc Sacramentum peccat mortaliter, S. Thom. in illâ ratione secundum subiectam materiam docet eum accedere ad hoc Sacramentum cum conscientia peccati, qui accedit cum affectu saltem virtuali peccandi mortaliter, quod in præfati, materialiter loquendo, verum est.

Coroll.

Trident.

Florent.

Patres intelligi possunt de remissione venialium, vel de præservatione à mortalibus.

Nec repugnant Patres, qui docent nos per hoc Sacramentum consequi remissionem peccatorum, quia possunt intelligi de remissione venialium. aliqui etiam solum agunt de præservatione à mortalibus. 3. alij non tam agunt de Eucharistia, ut est Sacramentum, quam, ut est sacrificium. quod quâ ratione dicatur in remissionem mortaliū offerri, infra dicitur.

Ex his patet, per se loquendo; peccatorem non legitime accedere ad hoc Sacramentum, nisi remissionem peccatorum sit consecutus. sed est

D V B I V M.

Num hoc Sacramentum peccatum mortale nunquam deleat, & primam gratiam sanctificantem conferat?

16.

Varij modi, quib. se habere potest peccator accedens ad hoc Sacramentum.

NOTANDVM, quod peccator accedens ad hoc Sacramentum varijs modis sese habere possit. 1. potest inuincibiliter ignorare suum peccatū, nullumq; illius dolorem elicere. 2. etiam si ignoret statum peccati, in quo versatur, potest elicere dolorem de peccatis, qui non pertingat ad perfectionem contritionis, sed sistat in ratione attritionis supernaturalis aptæ ad obtinendam remissionem culpæ per baptismum, vel penitentiam. 3. potest quidem advertere se commississe peccatum mortale, cuius remissionem non sit consecutus, simul tamen bonâ fide putare dolorem, quem elicit, esse contritionem, cum à parte rei sit tantum attritio iam descripta. 4. denique etiam cognoscens suum statum non conatur elicere perfectam contritionem, bonâ fide existimans peccatori sufficere attritionem, ut dignè ad hoc Sacramentum accedat, eiusque fructum percipiat. hoc prænotato

Dux sunt de præsentī quæstione sententia.

Prior sententia nunquam conferre primam gratiam. Bonau. Gabr. Posterior, interdum conferre. Rich. Adrian. Caiet. Viti.

Prior est hoc Sacramentum nunquam conferre primam gratiam sanctificantem. ita Bonau. dist. 13. parte 2. dist. art. 1. quæst. 2. Gabriel. dist. 9. quæst. 2. art. 2. conclus. 1. & alij tum antiqui, tum recentiores.

Posterior censet interdum remittere peccatum mortale & primam gratiam conferre. tenet Rich. dist. 9. art. 2. quæst. 1. Adrian. quæst. 1. de Eucharistia §. pro responsione, Caiet. art. 1. huius quæst. §. secundus igitur effectus, Viç. num. 77. & plures tam antiqui quam recentiores, videturque sancti Thomæ in fine corporis dicentis: alio modo etiam perceptum ab eo, qui est in peccato mortali, cuius conscientiam, & affectum non habet. fortè enim primò non fuit sufficienter contritus, sed de notè, & reuerenter accedens consequetur per hoc Sacramentum gratiam charitatis, quæ contritionem perficiet, & remissionem peccati: id enim non videtur intelligendum de actuali dilectione & charitate, sed de habituali.

17.

Hæc sententia videtur verior, pro qua

Conclus. 1. Non cōsequitur gratiam, non fit salte attritus.

Dico 1. quātumvis peccator inuincibiliter peccatum ignoret, si tamen nullam habeat illius saltē attritionem, per hoc Sacramentum non consequetur gratiam, & peccati remissionē. Ratio est quod nulli in peccato mortali cōstituto remittatur peccatum sine formali, vel saltē virtuali penitētia.

Confir. peccatum mortale non remittitur per baptismum, aut penitentiam absque aliquâ saltē attritione, cum tamen hæc Sacramenta ad illius deletionem per se sint instituta: ergo multo minùs potest deleri per Eucharistiam absq; eadē attritione.

Dico 2. probabilius est hoc Sacramentum posse interdum conferre primam gratiam sanctificantem, atque adeò delere peccatum mortale. quia aliquis in mortali constitutus ignorans peccatum potest accedere cum attritione supernaturali, per quam reipsa detestetur peccata, etiam quorum conscientiam non habet, cum implicito saltē emendationis proposito: similiter potest cum attritione accedere is, qui scit quidem se peccasse, sed tamē bonâ fide putat huiusmodi dolorem cum Sacramento Eucharistie sufficere ad culpæ remissionem. vel 3. potest is, qui nouit cōtritionem exigi in peccatore ad dignam huius Sacramenti perceptionem, bonâ fide existimare se accedere cum contritione perfectâ, cum tamen solum habeat attritionem defectuam. His omnibus casibus videtur Sacramentum primam gratiam conferre: nam in illis accedens ad Sacramentum non peccat, ut passim partim docent, partim supponunt Theologi contra Maiorem, & de cetero attritio videtur sufficiens dispositio, ut peccatum per Sacramentum deleatur & infundatur gratia.

Probat, Sacramenta ex se sunt causa gratiæ, igitur illam possunt conferre non ponenti obicem: sed qui in casibus conclusionibus est attritus, nullum obicem ponit, cum non peccet ut supponimus: macula autem peccati non videatur obesse, quia per attritionem detestatur peccatum, & de illo cōcipit penitentiam, quamvis imperfectam, quæ se solâ quidem non possit esse causa remissionis peccati, disponat tamen, ut causâ gratiæ collatiua illud tollat.

Ex his duabus conclusionibus constat aliquem posse recipere Eucharistiam, qui nec peccet, nec tamen gratiam consequatur, ut si quis in mortali existens, qui sibi non est conscius peccati, bonâ fide accedat sine attritione sufficiente etiam cum Sacramento ad peccati deletionem: & ita censent vtriusque sententiæ Doctores.

Contra secundam conclusionem Obijcit 1. quod Concilia videantur hunc effectum negare Eucharistie, ut patet ex Trid. & Flor. citatis circa art.

Resp. neg. non enim ideo illius effectus videtur non meminisse quod eum negarent, sed primò quod non conferrent esse effectum per se huius Sacramenti, ad quem ex peculiari sua ratione sit institutum. secundò quod hic effectus non esset certus, cum de illo discrepantes sint Theologorum sententiæ; Concilia autem prudenter ab huiusmodi quæstionibus controuersis solent abstinere.

Obijcit 2. quod hoc Sacramentum sit institutum, tanquam cibus, atqui cibi non est vitam primò tribuere, sed conseruare.

Resp. 1. inde sequi, quod hoc Sacramentum ex sua peculiari institutione vitam animæ primò non tribuat, non verò sequi, quod ne quidem per accedens possit tribuere modo explicato. vnde

Resp. 2. discernere esse inter Eucharistiam, & cibum corporalem, quod hic vitam in se non habeat, & proinde illam non possit tribuere non habenti: nam cibus corporalis non agit in nostram substantiam ut in eam conuertatur, sed potius patitur, cum ipsa vis naturalis animæ medijs suis instrumentis illum in substantiam aliti conuertat: cibus autem spiritalis animæ, scilicet Eucharistia, habet in se vitam, & eam in animâ operatur. vnde mirum non est, si non tantum possit vitam spiritualem animæ conseruare, sed etiam illam aliquo casu primò tribuere. hinc licet cibus

corpo-

corporalis nequeat mortuum suscitare, potest tamen Eucharisticus mortuum vitam gratiae viuificare.

Obijciatur 3. hoc Sacramentum est viorum, igitur solis uiuentibus vitam spirituali gratiae confert suum effectum.

Resp. neg. consequentiam, quando enim dicitur Sacramentum viorum, solum designatur primò, quòd per se non sit institutum ad remissionem mortalis, & ad vitam spiritualem primò conferendam. 2. quòd per se loquendo, nullus possit dignè ad illud accedere, qui sciat se mortuum, non verò designatur, quòd mortuus reipsa spiritualiter nunquam possit per illud viuificari.

Obijciatur 4. quòd, vt iam dicimus, hoc Sacramentum per se non sit institutum, vt primam gratiam conferat ex opere operato, neque possimus colligere esse vilo modo institutum. quòd Probatur, institutionem Sacramenti ad aliquem effectum debemus colligere vel ex sensu Ecclesiae, vel ex Patribus, vel ex significatione Sacramenti, cum Sacramenta sint causa sui effectus per significationem, atqui ex nullo tali principio possumus colligere Sacramentum Eucharistiae vilo modo institutum ad remittendum mortale.

Resp. neg. posteriorem partem assumpti, eiusque probationem, nam ex generali conditione, & virtute quam scimus competere Sacramentis, possumus colligere Sacramenta viorum, & inter ea hoc Sacramentum, posse interdum primam vitam tribuere, quam licet non significet ex sua speciali ratione, ad illam tamen potest ordinari ex ratione generali.

Contra: non aliter nobis innotescit Sacramentum aliquod gratiam conferre, quam quia ad certum finem confert, & per modum talis, vel talis gratiae, v.g. regenerationis in baptismo, reconciliationis in penitentia &c. ergo non possumus colligere Eucharistiam aliter conferre, quam tanquam nutritiuam.

Confr. optimè potest consistere, quòd conferat gratiam, nunquam tamen mortuo, sed viuo vitam spirituali.

Resp. neg. consequentiam, quia licet Eucharistia respiciat gratiam, vt nutritiuam, tanquam effectum, ad quem ex speciali institutione refertur, tamen ex conditione subiecti potest esse non nutritiuum actu, sed collatiuum potius esse spirituale; tunc est contratio gratia in baptismo collata interdum non confert actu primum esse spirituale, quamuis ex se posset illud conferre. Ad confirmationem

Resp. ita quidem fieri posse, sed aliter fieri non est improbabile, vt ex dictis patet. videri possunt dicta quaest. 62. art. 1. dub. 3.

ARTICVLVS IV.

Vtrum per hoc Sacramentum remittantur peccata venialia?

AFFIRMAT, patet ex Trid. sess. 13. cap. 2. vbi dicitur, quòd sit tanquam antidotum quo liberemur à culpis quotidianis. Probat etiam D. Th. ex eo quòd hoc Sacramentum sumatur per modum cibi, & alimenti, vnde quemadmodum cibibus corporalis restaurat id quod actione caloris naturalis paulatim deperditur, ita per hoc Sacramentum restauratur id quod per peccata venialia

calore concupiscentiae in animà deperditur. 2. ex eo quòd Sacramentum hoc sit Sacramentum vniõnis, & charitatis; vnde cum per veniale feruor charitatis minuatur, per hoc Sacramentum debent tolli venialia, quatenus per illud excitatur actus charitatis per quem peccata venialia deleantur.

Notandum 1. D. Th. existimare venialia posse duobus modis per hoc Sacramentum deleri. 1. immediate ex opere operato, videturque insinuare ita delere culpas veniales, vt ad hoc nullo opus sit voluntatis motu, quo feramur in illas per dolorem & detestationem, sed sufficiat quòd actu non afficiamur ad illas (quamuis infra q. 87. art. 2. in corpore, aliquem motum requirat) quòd expresse tradunt aliqui. 2. mediata, quatenus ratione huius Sacramenti dantur auxilia actualia, & gratiae praesentientes quibus excitemur ad vniõnem cum Christo: vnde licet ratione alicuius alterius Sacramenti concedantur huiusmodi auxilia, quibus non solum possumus vitare mortalia, sed etiam venialia, vt ratione baptismi, & penitentiae, & ita remissio venialis posset illis hac ratione tribui, specialiter tamen tribuitur huic Sacramento, quia specialiter ordinatur ad feruorem charitatis in nobis excitandum, qui feruor repugnat venialibus.

Notandum 2. responsione ad 2. insinuare omne peccatum veniale posse per hoc Sacramentum deleri. patet, si responsio conferatur cum argumento. & verò si in iusto non requiratur actualis aliquis motus in peccatum veniale, vt illud per hoc Sacramentum tollatur, facile patet posse omne peccatum veniale in aliquo existens deleri per hoc Sacramentum, cum aliquis in gratia constitutus possit ad hoc Sacramentum accedere, qui non adhuc affectu obiecto venialiter malo, neque per negligentiam venialiter peccet: cum enim iuxta illud principium non sit potior ratio vnius quam alterius, sequitur eo casu omne peccatum veniale deleri. de quo principio, & modo quo peccatum veniale deleatur, commodius dicetur in materia de penitentia.

ARTICVLVS V.

Vtrum per hoc Sacramentum tota pena peccati remittatur?

EUCHARISTIA non solum habet rationem Sacramenti, sed etiam sacrificij, quòd prodesse potest etiam alijs. de posteriori consideratione infra dicendum. hoc praemisso

Respondet duabus conclusionibus.

Prior est, quòd pena pro peccato debita non remittatur directè per hoc Sacramentum, quia non est institutum ad satisfaciendum, sed ad spiritualiter nutriendum.

Posterior est, quòd homo ex consequenti possit consequi remissionem alicuius pena per hoc Sacramentum. explicatur, quia hoc Sacramentum est institutum ad feruorem charitatis excitandum, seu ad excitandos actus, quibus vniamur Christo per charitatem, & deuotionem, qui actus iuxta deuotionem operantis delent aliquam partem pena tanquam satisfactorij, fit, vt ex consequenti & mediata per hoc Sacramentum pena remitti possit, non quidem tota, sed iuxta deuotionem, & feruorem operantis.

Ex qua

Venialia possunt duobus modis deleri per hoc Sacramentum, iuxta D. Th.

21.

22.

Resp.